

NARODNI DNEVNIK

Iztaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Redvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Solidaren nastop Slovenije v davčnem vprašanju.

Včerašnji »Slovenec« je objavil uvodnik, v katerem poziva vse stranke k skupnemu in enotnemu nastopu proti sedanjemu davčnemu sistemu. Pravilno pripominja »Slovenec«, davki se tičejo vseh in zato moramo tudi nastopiti vsi.

In enako pravilno pravi »Slovenec«, da Beograd se vedno ne veruje, da je davčna reforma Slovenije prva nujnost pri kraju in da zato od te svoje zmote ne bodo preje odnehali, dokler ne vidijo v davčnem vprašanju ujedinjene vse Slovenije. Popolnoma res je vse to in vedno bomo doživljali to, da bo klepetal kak minister o bogati Sloveniji, dokler ne bo videl v davčnem vprašanju Slovenije tako enotne, da bodo vse strankarske razlike zabrisane. Tedaj bo spoznal tudi Beograd, da je Slovenija res pri kraju in tedaj bodo spoznali to tudi naši ljudje v Ljubljani, ki so še vedno enega mnenja s finančnim ministrom.

Soglašamo zato v polni meri in ponavljamo svojo staro zahtevo, da je enotna davčna fronta Slovenije prva dolžnost in edina rešitev pred ruinom.

Enako odločno pa moramo poudariti, da ni misliti, da bi dosegli to enotno fronto, če se bodo pri njenem ustanavljanju skušali le količkaj uveljaviti posebni strankarski interesi. Davčno vprašanje ne sme biti predmet strankarske špekulacije, temveč mora biti predmet vsega naroda, vseh strankarjev in vseh strank.

Zato smatramo za napačno, če »Slovenec« že v svojem pozivu za skupen nastop zahteva izstop obeh poslancev Zveze slov. kmet. ljudstva iz vladne večine. S tem se spravlja vse vprašanje preveč na strankarsko pot in ogroža se ustanovitev enotne fronte, čeprav ne prikrivamo, da bi mogel razvoj dogodkov oba poslanca do tega prisiliti. Toda ta zahteva je preuranjena in dokler ni načelnega pristanka tu za skupen nastop, tako dolgo se ne sme načeti taktičnih vprašanj. Izstop iz vladne večine pa je le taktično vprašanje, osobito sedaj, ko se je pričela borba proti Pašiču.

Po našem globokem prepričanju je enotna državna fronta mogoča le, če se pogajanja za njeno ustanovitev kolikor mogoče odtegnejo vplivu dnevne politike. Zato ponavljamo svojo zahtevo po ustnovitvi Narodnega sveta.

Skupen in avtoritativen nastop slovenskega naroda je mogoč le potem Narodnega sveta. Kadar bo videl narod, da so se v eni točki zjedini ne samo vse stranke, temveč tudi vsi naši prvi znanstveniki, gospodariki in kulturni delavci, tedaj bo prepričan, da je stvar dobra in storil, kar se bo od njega zahtevalo. Ravno tako pa bo tudi Beograd vse drugače cenil enotno fronto Slovenije, če bo to vodil Narodni svet, kakor pa če bo ona le eksekutiva slovenskih poslancev.

In še eno je treba poudariti. Če bo Narodni svet na podlagi stvarnih — ne pa strankarskih — argumentov pozval poslance, da izvajajo vse posledice in da izstopijo tudi iz vlade, potem se oni avtoriteti Narodnega sveta ne bodo mogli upreti, dočim lahko isti poziv v strankarskem glasilu preslišijo. Ker vsakemu volilu bo jasno, da je tisti v nasprotju z narodno zahtevo, kdor je v nasprotju z Narodnim svetom. Nasprotno pa je gotovo, da bo volilec ravno tako ko poslanec nezaupen proti predlogu, ki pride le iz nasprotne stranke. Težka napaka je, da še nimamo svo-

Danes je bila otvorena skupščina.

SEJA VLADE. — NOBENIH SKLEPOV, KER NI PAŠIČA.

Beograd, 29. januarja. Včeraj so se pričeli zbirati narodni poslanci v Beogradu. Danes je prva seja narodne skupščine po daljšem presledku. V Beogradu so prispeli že vsi načelniki strank. Sinoči je prišel tudi dr. Korošec. Pričakuje se, da bodo imeli načelniki opozicije v teku današnjega dne seja.

Ministrski svet je imel sinoči seja, na kateri se je razpravljalo o dnevnem redu narodne skupščine. O delu parlamenta se vlada ni mogla popolnoma zediniti in je pustila to vprašanje nerešeno za poznejši čas, ko se vrne v Beograd predsednik vlade Nikola Pašić.

Kot prva točka pride na dnevni red skupščinske seja načrt zakona o obrtni banki. Ako se bo diskusija o tem vprašanju hitro končala, se bo potem prešlo na pretres zakonskega načrta o rečni plovbi. Ako pa to ne bo mogoče, se bo prešlo na diskusijo o proračunu. Zakonski načrt o rečni plovbi bi prišel v razpravo potem, ko bi bil sprejet proračun za leto 1926-27.

Vlada je razpravljala tudi o vprašanju, ali naj se udeleži razstave v Phila-

delfiji ali ne. Vlada se je postavila na stališče, da se naši kraljevini ni treba udeležiti te razstave, ker ne bodo razstavile niti druge večje države, ki se sicer navadno udeležujejo takih razstav. Tako ne bo razstavila ne Francija, ne Anglija, ne Italija in ne Nemčija. V tem vprašanju se še ni sprejela definitivna odločitev, ker se tudi za rešitev tega vprašanja čaka na prihod ministrskega predsednika Pašića.

H koncu se je razpravljalo o predlogu, ki so ga vložili člani hrvatskega seljaškega kluba o podelitvi podpore narodni zaščiti v Zagrebu. Tudi v tem vprašanju se ni nič definitivnega odločilo.

Še takrat, ko je trajala seja vlade, je odšel na dvor prosvetni minister Stefan Radić. Na dvoru se je mudil od 6. in pol do 8. zvečer. Po avdijenci je odšel Stefan Radić v svoj kabinet, kamor so prišli tudi ostali ministri hrvatske seljaške stranke. Z njimi je imel Stefan Radić konferenco. Razgovori na tem sestanku se drže strogo tajno.

Situacija se oživlja.

Beograd, 29. januarja. Včeraj je postalo politično življenje v Beogradu nekoliko živahnije, ker je došel že precejšen del narodnih poslancev in pričel s pripravami za zasedanje narodne skupščine.

Včeraj je prispel v Beograd tudi minister prosvete Stefan Radić. Za danes zjutraj se pričakuje prihod ministrskega predsednika Nikole Pašića, ki se je sinoči vozil preko Zagreba. Smatrajo, da se bo v teku današnjega dne pričelo politično življenje razvijati s polno paro in da se bodo takoj skušala razčistiti vsa ona vprašanja, ki so se v zadnjem času

pojavi in ki ne dovoljujejo nobenega odlašanja.

Najprej bo treba razčistiti vprašanje ministra notranjih del Bože Maksimovića in vprašanje ministra financ dr. Stojadinovića. O teh dveh vprašanjih bodo razpravljali najprej v vladi, nato pa ju bodo predložili radikalnemu klubu, ker imata oba ministra dovolj nasprotnikov tudi med radikali.

Parlamentarni klubi včeraj niso imeli seje, ker še niso vsi poslanci v Beogradu, pač pa so v vseh klubih razpravljali o važnih političnih vprašanjih.

SEJA FINANČNEGA ODBORA.

Beograd, 29. januarja. Včeraj popoldne se je ves dan delalo na poročilih, ki jih bodo posamezne skupine predložile narodni skupščini. Ob pol šestih zvečer se je sestal plenum finančnega odbora. Na seji je poročevalce večine Oton Gavrilović prečital poročilo, ki je bilo zelo obširno. Opozicijske skupine: demokrati, zemljoradniki itd. so določile svoje poročevalce. Seja je bila končana ob pol sedmih. Prihodnja seja je sklicana za soboto ob 4. popoldne. Na tej seji bo finančni odbor razpravljal o raznih pravilnikih.

Finančni odbor je nadaljeval ob 5. popoldne svoje delo. Oton Gavrilović je prečital poročilo vladne večine, ki bo predloženo narodni skupščini. Za poročevalca jugoslovenskega kluba je določen Vlado Pušenjak, za demokrate in muslimane dr. Šećerov, za federaliste dr. Zanić in za samostojne demokrate Juraj Demetrović. Skoro vse stranke so izjavile, da so zadovoljne s stanjem svoje

jega Narodnega sveta. Toda naj bo davčna fronta še tako aktualna, je vedno še dovolj časa za ustanovitev Narodnega sveta. Tako majhen narod smo, tako se vsi poznamo, da sestava Narodnega sveta ne more delati nobenih težav.

Slovenska davčna fronta je nujna, ustvarljiva pa je samo potem Narodnega sveta. V tej smeri mora zastaviti iniciativa strank! Drugače pa enotne fronte ne dobimo!

stranke, samo muslimani se najbolj pritožujejo glede njih položaja v Bosni in pa klerikalci, ki tarnajo, da so jih začeli v Sloveniji preganjati.

VLADE PROTI STAROKATOLIKOM.

Beograd, 29. januarja. Minister ver Miša Trifunović je poslal velikim županom v Zagrebu, Karlovcu, Osijeku in Vukovaru naredbo, s katero se razveljavljajo razsodbe starokatoliškega duhovnega razsodišča v vprašanju sklepanja zakonov. Po tej naredbi ministra ver nimajo odločbe o ločitvi zakonov nikake veljave.

ODLIKOVANJA.

Beograd, 29. januarja. Nj. Vel. kralj je o priliki svetosavske proslave povelj državnega podtajnika v ministertvu prosvete Pasarića ter rektorja in dekane beograjskega vseučilišča z odlikovanimi dijaki na kosilo. Po kosilu je bil razgovor. Nato je kralj povabil Pasarića v svoj kabinet in se je z njim razgovarjal o prosvetnih zadevah.

NEMŠKI BOJKOT ITALIJE SE VEČA.

Rim, 29. januarja. Glede na to, da so v Nemčiji začeli izvajati bojkot proti Italiji, sta dva nemška vseučiliška profesorja odklonila poziv, da bi sodelovala na mednarodnem kongresu v Rimu. Profesorja sta naglašala, da ne moreta sodelovati pri tem kongresu, ker se kongres vrši v Rimu, ki tlači nemški narod na južnem Tirolskem.

Vlada Bratianua pred padcem.

Bukarešta, 28. jan. Pogajanja zemljoradniške stranke z nacionalno so končala uspešno. Izvoljen je bil poseben odbor, ki naj izvede fuzijo obeh strank. O doseženem sporazumu je bil izdan oficijelen komuniké, v katerem se med drugim pravi, da bo postavljena koalicijska vlada, če se ne bi mogla fuzija v celoti izvršiti.

Vest o sporazumu je izzvala v vsej Rumuniji senzacijo in veselje, ker je sedaj padec Bratianua nevzdržen. Po vestih iz Berlina je zadela Bratianua-kap.

Rumunija je rešena vlade Bratianua, tudi Jugoslavija se mra rešiti vlade Pašića.

POLITIČNI CILJI FALZIFIKATORJEV

Dunaj, 29. januarja. Sanerwein piše v »Matinu«, da so iniciatorji falzifikatorske afera v Madžarski nemški in madžarski generalštabni oficirji. Dunaj je centrala te organizacije. Cilj te organizacije je, spraviti v Madžarski na krmilo skrajno desnico in nadvojvoda Albrechta proglasiti za kralja. V 24. urah bi morali vojaški oddelki zasesti vse avstrijske urade in proglasiti na Dunaju diktaturo. Častnikom in političarjem, ki so izdelali ta načrt so pomagali tudi mnogi Slovaki. Oni so računali s tem, da ima češkoslovaška vlada prav slabo večino in bi bila zato prisiljena na pasivnost. Italija bi držala v šahu Jugoslavijo. Rusija pa bi navalila na Rumunsko.

APPONYI NAJ POSTANE NASLEDNIK HORTHYJA.

Budimpešta, 29. januarja. Energični demantiji madžarskih oblasti, da službene osebe niso angažirane v falzifikatorski aferi, nimajo uspeha, ker jim nihče ne verjame, najmanj pa francoska javnost. Nikakor se ni mogoče ubraniti sumnji, da je v afero zapleten sam državni upravitelj Horthy vsaj v toliko, da je vedel, da madžarski monarhisti v svrhu propagande uporabljajo ponarejen denar. Zato so včeraj govorili v parlamentarnih krogih, da bi Horthy moral odstopiti, na njegovo mesto pa naj bi prišel grof Apponyi. V tem smislu se je izjavil grof Andrassy. Če bi prišlo do tega, bi se sestavila nova vlada pod Andrassyjem. Monarhisti bi se merali obvezati, da vprašanja zasedbe prestola ne načenjajo vse dotlej, dokler ne dajo velesile svojega odobrenja.

BETHLEN ODIGRAL.

Budimpešta, 29. januarja. Na včerajseji kluba večine je bilo sklenjeno, da vladne stranke pusté grofa Bethlena pasti. Kot njegov naslednik se omneja predsednik parlamenta Szytovsky.

ZAUPNICA DR. LUTHRU.

Berlin, 29. januarja. V poimenskem glasovanju je bila včeraj dr. Luthru izglasovana zaupnica s 160 proti 150 glasovom. Glasovanja se je vzdržalo 131 poslancev, med njimi tudi socialisti.

SESTANEK BRIAND-CHAMBERLAIN.

Pariz, 29. januarja. Včeraj sta imela Chamberlain in Briand konferenco, ki je trajala nad dve uri. Po seji je bil izdan službeni komuniké, ki pravi, da sta oba ministra razpravljala o vseh aktualnih vprašanjih in da se je ustovilo soglasje obeh stališč. Chamberlainu na čast se priredi svečan beč. Danes odpotuje Chamberlain v London.

Za celjski shod Pribičevića.

Kaker pač rabi.

Pod tem naslovom piše »Samoupravac«: »V Ljubljani je g. Sv. Pribičević pel v svojem govoru himne jugoslovenstvu in jugoslovenski Ljubljani.

Toda gospodje, ki so bili na shodu Pribičevića v Ljubljani prisotni, niso znali, da g. Sv. Pribičević na svojih shodih v Bosni, Hercegovini in Liki ni niti z besedico omenil jugoslovenstva. G. Sv. Pribičević se je tu pokazal kot plemenski šovinist in naglasil potrebo organiziranja prečanskih Srbov in to vsled tega, ker so napravili radikali sporazum z brati Hrvati, pa čeprav pomeni ta sporazum za jugoslovenstvo na vsak način etapo na poti popolnega zblizanja in zaupanja plemen.

Poslušalci g. Sv. Pribičevića ravno tako ne vedo, da izdaja ta veliki »apostol« jugoslovenstva v Beogradu »Srbsko kolo«, v katerem se predstavlja kot vodja Srbov, v Zagrebu pa »Narodno kolo«, v katerem se legitimira kot Jugosloven in kot vodja bodoče prečanske fronte.

Če bi vse to vedeli naivni poslušalci v Ljubljani, jih najbrže tudi radovednost ne bi mogla privedi na shod tega političnega žonglera.

Tako piše glavno glasilo radikalov.

PREGRUPACIJA SDS.

Pod tem naslovom pa je napisal »Slovenec« drugo zanimivo notico, ki je enako silno dobra reklama za celjski Pribičevićev shod. »Slovenec« piše:

Za volitve v mestni odbor Narodno radikalne stranke v Ljubljani vlada veliko zanimanje zlasti s strani gotovih gospodov, ki so bili za časa volitev Narodnega bloka v tesnih stikih z gospodo iz SDS ter njih najboljši priganjači za kandidata Narodnega bloka. Kot čujemo, hočejo ti gospode in na vsak način potpisniti skupino dr. Ravniharja v stran, polastiti se potom svojih najetih ljudi mestnega odbora in v dogovoru z g. Dr. Pucem in drugimi na široko odpreti vrata SDS, arjem v radikalno stranko. Morda bi nam o tem lahko kaj več povedali bivši radikali gg. dr. Niko Župančič, dr. Lukan, prof. Pressl et consortes. Da vodi vso to akcijo dr. Zerjav, nam menda ni treba posebej poudarjati.

Tretje najbolje priporočilo za Pribičevićev shod pa je naše današnje celjsko pismo, ki se glasi:

CELJSKE DOGODIVSCINE.

Celje, 26. januarja 1926.

Nekaj se kuha. Kaj bo, se še ne ve. Take govorce krožijo po Celju in komaj se je slutilo, od kod prihajajo. Toda te govorce so začele dobivati konkretno obliko. Kakor je že znano iz časopisja, so prestopili v radi-

kalni klub občinskih odbornikov in k radikalni stranki trije občinski odborniki, ki so dosedaj gostovali pri klubu SLS in sicer lekarnar Fosavec, hotelir Zumer in mizarški mojster Sviga. Radikalni klub v občinskem svetu celjskem ima sedaj sedem članov. Nadalje je prišla radikalna stranka v Celju do prepričanja, da ne more sodelovati v Celju s samostojnimi demokrati, ki so v vsej državi v najhujšem nasprotju proti radikalni stranki. Pozabljene pa še tudi niso krivice, ki jih je zagrešila SDS pri zadnjih skupščinskih volitvah napram NRS, zlasti v mariborski oblasti. Posebno uradništvu, o katerem se je vedelo, da je radikalno in da je volilo službeno radikalno listo, je bil napovedan boj. Celj. g. ministru dr. Zerjavu se je preveč zdelo, ko mu je oblastni predsednik dr. Rudolf Ravnik naštel par takih krivic. Zaenkrat ne bomo teh krivic obravnavali, če bo pa treba, bomo tudi to storili.

Ni čuda torej, da je NRS, ki je do sedaj dejansko podpirala SDS o občinskem svetu celjskem, izrekla odločen »zapik«. Pa tudi NSS se je parkrat izjavila, da ne more sodelovati z SDS v občinskem odboru celjskem, ker ni zadovoljna z mestnim gospodarstvom in mestno upravo.

Dne 22. t. m. je nato 12 občinskih odbornikov, in sicer 6 radikalov in 6 narodnih socialistov zapisilo s pismeno vlogo župana, da skliče v smislu § 4. poslovnika izredno občinsko sejo na 28. t. m. ob 17. uri in v tej vlogi določilo tudi dnevni red. Poslovnik pravi v § 4, da mora župan sklicati občinsko sejo, ako to zahteva ena tretjina občinskih odbornikov. Pomanjkljiv pa je poslovnik v toliko, da ne določa termina, do kdaj mora g. župan tej zahtevi ugoditi. To g. župan seveda dobro ve in je zato odgovoril, da tega ne more storiti na 28. t. m., pač pa bo storil pozneje. SDS ta naša zahteva sedaj ni po volji, ker pride dne 30. t. m. Svetozar Pribičević v Celje in bi gotovo neradi povedali g. poslancu, da je SDS tudi na celjskem magistratu odigrala. No, harmonija bo kljub temu motena. Tudi je vse ukrenjeno, da se g. župana pouči, da je poslovnik tudi za g. župana in ne samo za odbornike.

Kakor vidimo, so obrisi celjske komunalne politike že precej vidni. SDS se huduje, da radikali v Celju napredujejo, in skuša omanlovati narasčanje NRS. ra vse to nič ne pomaga. Radikalna stranka v Celju mora pokazati svojo veliko življensko silo, gledajoč politiko z vidika resnega dela za narod in državo. Ne gre siliti osebe v osprejše, ampak gre za zdravo gibanje, ki mora prinesiti v celjsko komunalno politiko poštenost in iskrenost ter pravilno razumevanje mestne uprave in mestnega gospodarstva.

Kakor vse kaže, doživi v soboto SDS v Celju tak triumf, da bo celo »Jutru« zmanjkalo tinte, da ga opiše.

Politične vesti.

= Hermann Wendel je objavil v »Prager Presse« uvodnik o vladi RR. Wendel registrira v tem uvodniku razne govorce o vladi RR ter podaja kratek pregled o vseh strankah. Wendel konstatira, da ni opozicija močna, ker sta Davidović in Spaňo v ozadju. Nato govori o sporih v radikalni stranki, o novi stranki dr. Trumbića, ki pa ne bo nevarna St. Radiću, kakor se ni bati, da bi Pribičević škodoval radikalom. Na zunaj so odnošaji med radikali in radičevci skoraj priščni in Pašić in Radić eden drugemu želita v brzovjavi vse najboljše. Vendar pa se v zadnjem času opaža, da je Radić že opetovano nastopil s posebnimi zahtevami, ki so izzvale med radikali precej nezadovoljstva. Svoj članek zaključuje Wendel z besedami: Neugodno gospodarsko stanje dežele, ki nalaga prebivalstvu proračun v znesku 13 milijard, tisoč dinarjev na osebo, je ena glavnih težav vlade RR. Vendar pa ni njen položaj niti tako labilen, kakor govore eni in niti tako stabilen, kakor gore drugi. Ona je vlada, ima večino, se drži zgoraj, živi dalje — toda preseženja niso izključena.

= SDS noče v vlado. To senzacija objavljaja večerjajše »Jutru«, toda ne kot senzacija, temveč kot skromno mnenje uvodničarja. Povest o kislem grozdju je že stara in ker nihče niti ne misli na SDS, pravi ta, da noče v vlado. — Pripomniti treba samo še, da SDS še dolgo ne bo hotela v vlado, ker še dolgo ne bo situacija taka, da bi mogla prelezti v njo. Zato je pri generalih SDS že vedno glavna misel, kako bi se preko radikalne stranke prilozilo v vlado. Pa tudi to bo ravno pričetni boj prepričeli.

= Program dr. Luthera. V polno zasednem parlamentu je podal dr. Luthera delovni program vlade. Uvodoma je poudarjal, da se vlada zaveda, da je vlada manjšina, z ozirom na zunanjepolitičen položaj in težavno gospodarsko stanje pa računa na podporo parlamenta. Smer zunanje politike je določena z Locarskim sporazumom. Najvažnejši sklep vlade je, da vstopi Nemčija v Zvezo narodov. Drugo važno vprašanje je število zavezniške vojske v zasedenem ozemlju. Vlada je na stališču, da to število nikakor ne sme biti večje, kakor je bilo število nemške posadke pred vojno. — Glede notranje politike omenja kancelar načelno stališče vlade glede ustave ter odnosnjave med državo in deželami, kakor ga je vlada podala v svoji deklaraciji z dne 19. januarja 1925. Nadalje je izjavil dr. Luther, da bo vlada skušala izboljšati volivni red in po ureditvi vprašanja odškodnine nemškimi knezom. — Največje važnosti pa je gospodarska priča. Vsi morajo sodelovati pri njeni rešitvi. Javni izdatki se morajo znižati in gledati je treba, da se beda širokih slojev zmanjša. Tudi bo vlada skrbel, da izboljša kreditni položaj gospodarstva. Važno delo bo dvig izvoza. V tem pogledu bo zlasti važno znižanje carinskih postavk za nemško blago. Vlada bo skušala doseči to s sklenitvijo raznih trgovskih pogodb. Končno je razvil dr. Luther še socialni program vlade ter napovedal izboljšanje sedanjega zakona o zaščiti delavcev. Glede osemurnika je izjavil, da ga Nemčija ne more sprejeti, dokler ni sprejet tudi v drugih državah. — Deklaracija dr. Luthera je bila od vladnih strank z odobravanjem sprejeta, dočim so socialisti ugovarjali.

= Nepoboljšljivi. Parlamentarna komisija preiskuje sedaj nemški mornariški upor pred koncem vojne, ko so hoteli admirali z napadom na angleško brodogradnjo preprečiti mir. Ker je tedaj vlada princa Badena že zaprosila za mir, se skuša sedaj dognati, če je vlada o nameravanim napadu znala. Javnost v tem oziru še ni bila dosežena. Značilno pa je, kar so izpovedali nemški admirali. Tako je dejal admiral Trothe, da bi se napad čisto gotovo posrečil, ker je bil takoj pripravljen, ko še noben drug napad. Dejal je, da bi bila Anglija za desetletja vržena kot morská veselisa, če bi se napad izvršil. K temu pripominja »Vorwärts« pravilno: Bolgarija je odpadla, Avstrija je odpadla, bavarska meja je bila odprta in vendar je bila zmaga samo za prijeti. V resnici nepoboljšljivi so vojni kričači.

= Pangalos kot diktator. Junak boja proti kratkim krilom se hoče tudi drugače proslaviti. Organiziral je velikanski lov na dezertarje, katerih je na grškem vse polno. Gotovega dne bodo po vsem Grškem vsi moški ustavljeni in kdor se ne bo mogel izkazati, da je zadoštil svoji vojaški dolžnosti, bo prijet. (To bo narasla bojna sposobnost grške armade, ko bo izpopolnjena s tisoči dezertarjev!) Nadalje je uvedel Pangalos prisilno posojilo. Ker pa Grki ne kažejo dosti volje za to prisilno posojilo, je prepovedal Pangalos novinarjem, da objavijo kako vest proti posojilu. Kdor se pregreši proti tej prepovedi, bo ustreljen. — Veselo postaja na Grškem.

= Francija zahteva odškodnino. Zastopniki francoske Narodne banke so vložili na kazenskem sodišču vlogo, v kateri naznajo, da zahteva Francoska banka popolno odškodnino. Vsled tega bo ostal v Budimpešti zastopnik banke, da se udelež procesa kot zasebna stranka. Obenem se v vlogi prosil, da se dovoli zastopniku banke vpogled v akte.

= Amerika in panevropska misel. Znani propagator panevropske misli Coudenhove-Kalergi objavlja v listih svoje vtise iz Amerike. Pravi, da je Amerika zelo simpatično sprejela misel Zdrženih evropskih držav in sicer pristaši Zveze narodov ravno tako ko njeni nasprotniki. Amerika vidi v Zdrženih državah Evrope največje jamstvo za mir in v tem sanacijo evropskega gospodarstva. Evropske konkurence pa se Amerika ne boji. Coudenhove je stopil tudi v stik s Panameriško unijo, v kateri so zastopane vse države Severne in južne Amerike. Ta unija bi mogla biti po mnenju Coudenhove za vzor panevropski. Kot prvi korak za ureditvev Zdrženih evropskih držav naj bi bila ustanovi-

tev Panevropskega sveta, ki ga naj bi tvorili poslalniki vseh evropskih držav v eni evropski prestolici.

= Nevarnost oboženega konflikta na Daljnem vzhodu še vedno obstoji. Boj med nacionalnimi revolucionarnimi četami in vojsko Čangsolina se je pričel. Nacionalna armada je pričela proti njemu ofenzivo. General Vupeju se je pridružil Čangsolinu, posledica tega pa je bila, da so se mu vojaki uprli in se pridružili nacionalni revolucionarni armadi. — Generalni ravnatelj Vzhodno-kitajske železnice Ivanov je bil izpuščen, ni mu pa bilo dovoljeno, da prevzame zopet svoje posle. Ruski belogarejski oficirji zbirajo s pomočjo Čangsolina čete, s katerimi hočejo vdreti na rusko ozemlje. — Sovjetska vlada bo zahtevala, da se pogodba iz leta 1924 v vseh podrobnostih natančno izvaja in ne bo dopustila nobene nadaljnje kršitve. Vesti, da je ves konflikt že likvidiran, so torej prezgodnje.

SVETOSAVSKA PROSLAVA.

Ljubljanski šolska mladina je na lep način proslavila praznik svetega Save. Pravo-slavna cerkvena občina je imela v sredo do-poldne zelo dobro uspešno prireditev v Unio-nu, ki so se je udeležili tudi zastopniki vlade, mestne občine, vojaštva, kozularnega zbora, univerze in drugih javnih korporacij. Navzočega je bilo tudi mnogo občinstva. Po tradicijonalnem rezanju kolača in obredih je prota Jankovič imel sledeč govor:

Protá Jankovič:

Nikoli, dragi moji, ni bil človek tako oddaljen od Boga in Kristusa, kot danes. Nikoli ni bil človek tako utrujen in nesrečen, kot danes. Vzrok tej nesreči je v tem, da hipermoderni človek noče onega, kar je nadčloveško in božje, in ker je pričel boj z vsem nadčloveškim, z božanstvom. Hvalisani evropski humanizem, učeč, da je človek merilo vseh vidnih in nevidnih stvari, je obdal naš planet le s človekom, predrl v človeka in mobiliziral vse proti nadčloveškemu, proti božjemu. In priredil je strašno razstavo človeka in je vse razstavil, kar je človeškega. In svet je spoznal, da še nikoli ni videl strašnejše izložbe, ustrašil se je človeka ter je videl, da je človek nekaj, česar se mora bati.

Današnji kult človeka in le človeških reči je človeka uničil in globoko razočaral. Truden je evropski človek in nesrečen, ker se je oddaljil od Kristusa in se tako napuščil, da je poizkusil igrati Boga. No, nihče še ni Boga tako strašno kompromitiral, kot ta človek-bog. Ta človek-bog ne misli, ne o smrti, ne o trpljenju in ne o življenju. Ali more biti človek s takim bogom zadovoljen? Kdor je sebe obdal s človekom, ne bo našel ne pokoja, ne mira s svojim nestalnim umom, ker ni zajudal v najtišje pristanišče.

In dokler ta nesrečni človek, truden svoje nesreče, obremenjen s težo eksistence in zaveden po krivem nauku, stoka in čaka, da ga nekdo potolaži in osvobodi težkega bremena, govori blagi in krotki bogočlovek: »Fridite k meni vsi, ki ste trudni in beležni, dal vam bom svoj mir. Vzemite moj jarem na sebe in učite se od mene, ker jaz sem krotek in s srcem pomirjen in naši boste mir svojih duš, ker moj jarem je sladek in moje breme lahko!« — Tako blagi in edini človekoljub vabi k sebi tudi nesrečnega in blodnega modernega človeka, a današnji slavljence sveti Sava, ki je dobro razumel ta blagi in mir noseči poziv, ga ponavljá in usmerja na nas z besedami: »Pridite in poslušajte, naučil vas bom strahu božjega!«

Ako ne bo moderni človek še pravčasno spoznal teh besed in se ne bo vrnil zopet h Kristu, bo brez sledu izumrl, umrl bo smrti, iz katere ne bo vstajenja.

Naši dnevi so poslednji, ko se še lahko človek-bog zamenja z Bogočlovekom ali pa se mora izvršiti popolni samomor. Zakaj? bodo vznemirjeno vprašali častitelji človeškega boga. Zato, ker je Kristus rešil najtežji in nastrašnejši problem te ogabne zemlje, ko je rešil prokleti problem smrti. S čim? S svojim vstajenjem. Ker je rešil problem življenja, je rešil problem smrti. Zato, ker je Kristus rešil problem osebe, ko ji je pokazal, da je ustvarjena za nesmrtnost in večnost. Ko je Bogočlovek napravil iz Rastka svetega Sava in s tem pokazal najsigurnejšo pot, kako se iz človeka mora napraviti bogočlovek, kakor se iz ilovice našega telesa mora iti v nesmrtnost.

Pot svetega Sava je Kristusova pot, pot Bogočloveka. Od Boga se gre k človeku, ne obratno.

Da bi se mogel človek rešiti svojega egoističnega pekla, mora moderni človek naprej h Kristu in nazaj h Kristu. Pred dilemo smo: moramo se odločiti, ali za evropskega človeka-boga ali za galilejskega Bogočloveka. Ako pustimo, da za nas odloči sveti Sava, ki ga vsi spoštujemo in priznavamo kot ideal prosvitliva in duhovnega vodjo — on bo za nas odločil za Bogočloveka, za Kristusa.

Kajti Kristus je nezamisliv. Recite, koga naj vzamemo mesto Kristusa? Kje je mo-nar, čenij ali bog, ki bi bil usmiljenjši od Kristusa, človekoljubnejši od Kristusa in močnejši od Kristusa?

Radl svoje ljubezni do Kristusa je tudi sveti Sava nezamisljiv. Vzkljubimo torej z ljubeznijo svetniku Savi, posvetitelju srbskih cerkev in šol!

Zvečer ob 20. uri se je vršil v isti dvorani leno usnel koncert, združen z zabavno pri-reditvijo. Moški in mešani zbor ljubljanskega Zvona sta zapela nekaj krasnih toč. Gospa Mara Zaludova je z dvema pesmima iz Smetane in Dvočlaka doseglju uspeh, istotako tudi s. Holodkov z dvema pri-imajo iz meših oper in s. Retteta z rom-manco od Vilhiera in Mozartovim kvartet-om. Vse točke so dosegle burno odobr-venje. G. Retteta je na kontribuciji dosegel sremilja s. Mally. Po koncertu se je pri-čelo veselo plesno rajanje pozno v noč.

Boj se pričena.

Danes se vrne v Beograd g. Nikola Pašić, da uredi napete odnose v lastni stranki in razmerje z Radičevsko stranko.

Naloga g. Pašića ni lahka, ker na eni strani Stjepan Radić v svojih zahtevah ne more popustiti, na drugi strani pa je nezadovoljstvo v radikalni stranki zavzelo že tak obseg, da se ga z običajnimi leki ne bo dalo odpraviti.

Mrtvilo, ki je v prvi vrsti vsled Pašičeve krivde skoraj leto dni oviralo vsako delo v vladi, se pričena kaznovati. Mogli bi biti že na potu popolne konsolidacije, pa smo žele na potu razčiščavanja odnošajev med strankami. Mesto da bi se sporazumna politika izvajala, se je ta politika z nedelom diskreditirala. In zato ni padla samo avtoriteta voditelja HSS, temveč tudi avtoriteta g. Pašića. To se jasno vidi iz pisave listov in to se vidi iz vedno rastočih konfliktov v radikalni stranki.

Vedno bolj prodira mnenje, da je g. Pašić ovira napredku države in da se ne bodo razmere zboljšale, dokler ne odstopi svojega mesta mlajši silii. Skoraj diktatorsko moč ima g. Pašić, a ni v stanju te moči izvajati. Posledica tega je, da nazaduje država in da pada avtoriteta g. Pašića.

Jasno in brez ovinkov je to povedal »Politički glasnik«, ko piše:

»Mi dvomimo, da bo g. Pašić v stanu najti srečno rešitev v sedanji situaciji. V najboljšem slučaju more samo pomiriti duhove. Toda njegove roke so že preveč staršev roke, da bi se mogle poslužiti kirurškega noža. Nadaljevanje občutljive politike sporazuma, težka finančna kriza, v katero akutno prihajamo, zapletena mednarodna situacija zahtevajo absolutno, da pride uprava države v mlade roke. Toda, kdo naj to mlado roko najde in ji izroči interese zemlje?«

Skupščina je brez sile, da sama izbere iz svoje srede moža, ki ga zahteva trenutek. Krona mora zato pomagati skupščini. Vsi ljudje brez izjeme čutijo, da je kralj edina nada. Če je bila politika sporazuma velikan-ski uspeh za državo, pa je bila poraz za ve-čino poklicnih politikov. Treba zato ostati dosleden temu nauku, ker je ključ za rešitev najtežjih državnih težkoč.

Jasno in odločno odklanja »Politički glasnik« g. Pašića kot rešitelja in ponavlja s tem samo to, kar čuti ves Beograd in kar odobrava vsa država.

Še bolj jasno in odločno pa piše o položaju

glasilo Ljube Davidoviča.

»Narodna tribuna«, ko piše:

»G. Pašić hoče borbo s svojimi prijatelji in somišljeniki! Nič novega in nepričakovaneza za g. Pašića. On je v politiki stalno podiral svoje sodelavce. Aco Stanojeviča, ki se sedaj tako zavzema za g. Pašića, je izročil prekremu sodu in izdal ga je na podel način. Da bi sebe rešil, je zvalil vso krivdo za Ivanjanski atentat na Stanojeviča.« In nato spominja »Narodna tribuna«, kako je posto-

pal Pašić z očetom srbskega časnikarstva, nepozabnim Petrom Todorovičem in Kostom Tandanovičem, enem prvih radikalnih pravkov. Nato nadaljuje list:

»Priče smo bili borbe g. Pašića proti velikemu Stojanu Protiću, onega Protića, ki je celih 30 let nosil vso radikalno stranko s Pašičem vred na svojem hrbtu. Da bi ponižal tega velikana, kakršnega rode le vekovi, mu je g. Pašić podtaknil kot (pondan) nasprotje nekega majhnega in neznanega podeželskega advokatiča. In ta advokatič je s pomočjo tovorov blaga in kordonom orožnikov vrgel velikega Protića.

G. Pašić tudi ni bolje postopal z intimnim prijateljem Stojana Protića in železnim generalom velike radikalne vojske, Nastasom Petrovičem. Da bi ga doletela ista usoda, ko Stojana Protića, mu je podtaknil svojega sekretarčka, da vrže tega zaslužnega radikala.

Mislili smo, da je Nastas Petrovič zadnja žrtev g. Pašića, ali smo se prevarili. Na svoje stare dni misli zastareli Pašić, da vzdrži še en boj, boj, ki bo mnogo bolj ogrčen od vseh dosedanjih. G. Pašić je napovedal vojno načelniku štaba svoje vojske, Ljubomiru Jovanoviću. Ravno se pripravlja, da mu napove vojno in da ga vrže z istimi sredstvi, ko vse njegove prednike.

Ta boj bo nepozaben. G. Pašić je podoban Napoleonu, ko je stal pred Moskvo. Zakaj če je doživel g. Pašić dosedaj same zmage, je prišel sedaj, kakor nekot Napoleon, pred Borodino. Pašičev nasprotnik g. Ljubomir Jovanović je neodibajen političen strateg... in je mnogo bolj zvit kakor pa »balkanska lisica«, kakor je svoje dni nazvala »N. Fr. Presse« Pašića. In kakor se je vrnil Napoleon premagan iz Moskve, tako se bo premagana vrnila »balkanska lisica« iz borbe z »mojstrom od morja«.

Boj se je torej pričel in želeti je, da bo tudi dobojevan. Gospod Pašić ni znal v pravem času zapustiti politične arene, zato naj nosi tudi vse posledice.

Pašičevih vlad je bilo dovolj, mizerija gre kvišku, naj živi vlada obeh Ljub!

KRATKE VESTI.

Vstaja Kurdov oživljena. Most pri Batmanu so pognali Kurdi v zrak. Po hudem boju so Kurdi v okolici Bitlisa pobili 250 Turkov.

Desnodobralna stranka v Italiji se je razdružila in vstopila v fašistovsko stranko.

Odkrit je bil v Ameriki atentat na fašistovski ameriški list »Corriere«. Atentator je prijet.

Nittiju, prof. Salveminiju in drugim odličnim Italijanom v tujini bo vzeto italijansko državljanstvo, njih premoženje bo pa zaplenjeno.

Henderson, eden od voditeljev angleške delavske stranke, je odklonil skupen nastop z liberalno stranko, kar je predlagal Lloyd George.

Transkavkaške republike Georgija, Armenija in Azerbejdžan so se združile in izvolile za skupne zadeve eno vlado.

Dnevne vesti.

KDO BO NOSIL POSLEDICE?

Naš finančni minister postaja po svojih delih vedno bolj popularna osebnost. Tako objavljajo sedaj francoski listi silne napade na našo državo zaradi g. Stojadinovića.

Po priporočilu francoskega finančnega ministra se je namreč zglasila pri dr. Stojadinoviću deputacija posetnikov naše državne rente. G. Stojadinović pa deputacije ni sprejel, ker je moral — v teater.

Ta neuljudnost je seveda Francoze ogorčila in ugled naše države je vsled tega silno padel.

Vprašamo: Kako pride država do tega, da mora nositi posledice neuljudnosti dr. Stojadinovića?

Če je g. Stojadinović teater več, ko državna korist, naj tudi izvaja posledice in gre. Da bi dobili slabšega finančnega ministra, kakor je bil on, se nam res ni batil!

— **Novo novčanje po 1000 Din.** V sušaško luko je prispel francoski parnik »Teneriff« s pošiljko tisočdinarskih novčanic in skupni vrednosti 1 milijard in 200 milijonov dinarjev. Pošiljka je bila takoj odpredeljena v Beograd. Kot se čuje se izdajo novčance v najkrajšem času v promet, dosedanje pa se vzamejo iz prometa.

— **Redukcije dnevničarjev in malih zvančnikov.** Kot poročajo iz Beograda, se pripravljajo obsežna redukcija dnevničarjev in malih zvančnikov. V to svrhu je bila dostavljena vsem ministrstvom okrožnica, s katero se pozivljajo, da sestavijo nemudoma spiske vseh teh oseb s pripombo, koliko bi se jih največ moglo reducirati.

— **Dobrovoljsko vprašanje.** V Beograd je prispela deputacija dobrovoljcev, ki je obiskala vojne in razne druge ministre. Dobrovoljci zahtevajo, da se njihova vprašanja končno že enkrat rešijo, češ da jim delajo oblasti povsodi težave.

— **Pravoslavno gibanje na otoku Visu.** Na otok Vis je prispel ruski duhovnik Sergij s cerkvenim korom. Opravił je svečano liturgijo, ki ji je prisotnovalo nad 500 ljudi. Prebivalstvo, ki je pristopilo v celoti k pravoslavju, zahteva, da se preuredi katoliška cerkev v pravoslavno.

— **Osnovno šolstvo v Bosni.** Po uradnem poročilu je bilo v okraju Tuzla v zadnjem času otvorenih 12 osnovnih šol. Zgradilo jih je prebivalstvo iz lastnih sredstev.

— **Vojske delavnice v Sarajevu.** Kot se poroča, se je odločilo ministrstvo vojne in mornarice definitivno, da zgradi v Sarajevu velike vojaške arzenale. Graditi jih prične tekom letošnjega poletja. Stroški so preračunjeni na 6 do 10 milijonov kron. V kratkem bodo razpisane ofertalne licitacije.

— **Razširjenje sarajevske elektrarne.** Na zadnji seji upravnega sveta sarajevske mestne elektrarne je bilo sklenjeno, da se sedanja mestna elektrarna poveča, in sicer za dve do tri konjske sile. S tem povečanjem kapacitete bo omogočen pogon v vojaških delavnicah, ki se imajo zgraditi letošnje poletje kakor tudi pogon za tramvajsko zvezo med Sarajevom in Ilidžo.

— **Časopisi v Sloveniji.** V Sloveniji izhaja 229 časopisov, reviz itd. Poštni promet obsega 13.557.736 izvodov periodičnih tiskovin. Ker ima Slovenija okrog 1.056.500 prebivalcev odpade na vsakega posameznika okrog 13 komadov listov na leto.

— **Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnje okolice** sklicuje IV. redni občni zbor za nedeljo, dne 7. februarja v mali kazinski dvorani ob pol 10. uri v običajnim dnevnim redom. Člane opozarjamo, da se bo od pol 9. ure dalje pobirala članarina.

— **Udruženje rezervnih oficirja i ratnika** — pododbor Ljubljana sklicuje redni zbor, ki se vrši v soboto, dne 20. februarja 1926 ob 20. uri v lastnem lokalu v Ljubljani, Kongresni trg št. 1. — II. nadstropje v poslopiju »Kazine«. O dnevnem redu bo vsak član še posebej obveščen. — Uprava pododbora.

— **Obrtne-nadaljevalna šola v Trzinu** naznanja, da priredi s pomočjo urada za pospeševanje obrti v Ljubljani šestdesetinski pri-krojevalni tečaj za krojače in šivilje meseca marca in aprila. Tečaj bo vodil poltovalni učitelj za krojaštvo G. Alojzij Knafeļ. Pouk bo trajal vsak dan dve uri, čas se določi sporazumno z udeleženci. V tečaj se sprejmejo vsi moštiri in mojstri, pomočniki in pomočnice. Pouk je brezplačen. Priglasje sprejema do 15. februarja t. l. vodstvo obrtne-nadaljevalne šole v Trzinu vsak dan in v nedeljo ob navadnih uradnih urah ter daje tudi navedena pojasnila in navodila.

— **Če se prikladi zadostno število mizarjev,** od-nosno ključničarjev in kovačev, bo or-ganiziralo vodstvo obrtne-nadaljevalne šole tudi tečaj za luženje lesa za mizarje in za avtogeno varjenje za kovačarje. Tudi ti naj se zlože pri vodji obrtne-nadaljevalne šole v Trzinu do 15. februarja 1926.

— **Vprašanje pokojnin med našo državo in Italijo.** Ze dne 6. aprila 1922 je bila sklenje-na med našo državo in Italijo konvencija g-lede na pokojnin bivših občinskih in deželnih uslužbencev. Po členu 1. te konvencije imajo izplačevali občine in dežele, ki so pripadle v celoti eni ali drugi od obeh držav vsem svo-jim vpkoojenec njihove pokojnine ne glede na to, če je vpkoojenec italijanski ali jugoslo-venski državljan. Ta konvencija je bila v ita-lijskem uradnem listu (Gazetta ufficiale) že objavljena ter so italijanske oblasti v po-sameznih slučajih take pokojnine tudi že priznale. Pri nas je pa drugače. V Jugoslaviji je mnogo umirovljencev, ki kljub konvenciji ne dobivajo pokojnine. Konvencija pri nas namreč še ni ratificirana, kljub temu, da so potekla, odkar je bila sklenjena skoro že sti-ri leta. Čas bi bil, da bi se ratificirala!

— **Ustanovitev mednarodne organizacije tiska.** V Floridi je bila ustanovljena pod ime-mom »The International Press Foundation« mednarodna organizacija tiska. Organizacija

obsega momentano 17.000 dnevnikov in dru-gih publikacij, ki izhajajo v Zedinjenih drža-vah. Organizacija zasleduje mednarodne ci-lje: Njen namen je pospeševanje zblizanja ti-ska vseh držav in ustvaritev javnega mnenja na vsem svetu v smislu mednarodnega sporazuma. Veliki pomen organizacije je razvi-den najbolje iz dejstva, da ji pripada 80 sena-torjev Zedinjenih držav in 32 članov parla-menta. Te dni je bil izvoljen čehoslovaški po-slanik v Washingtonu za častnega podpred-sednika. Organizacija pošlje v kratkem na Čehoslovaško posebnega delegata, ki bo na-vezal stike med ameriškim in čehoslovaškim tiskom.

— **Konferenca policijskih šefov Male antante.** Na iniciativo romunskega šefa javne varnosti se vrši v kratkem v Bukarešti kon-ferenca policijskih šefov Male antante. Kot delegat naše vlade se udeleži konference šef javne varnosti Lazić. Konferenca bo pretre-sala skupna vprašanja vseh treh držav, pred-vsem pa vprašanje sodelovanja glede reci-pročnih dovolil za bivanje za inozemske de-lavce ter vprašanje mer za pobijanje komuni-stične propagande. Lazić se odpelje danes v Bukarešto.

— **Univerza v Oxfordu zoper dijasko komunistično propagando.** Nekaj angleških di-jakov na univerzi v Oxfordu je agitiralo med indijskimi dijaki za ustanovitev akademične komunistične krajevne skupine. Akademični senat jih je postavil pred alternativo, da opu-ste propagando za komunizem ali pa zapuste univerzo. Odločili so se za prvo ter podpisali sledeči reverz: »Svečano obljubujem, da ne bom imel, dokler bom član univerze v Oxfordu, niti direktnih niti indirektnih stikov s kakršnokoli komunistično organizacijo ter ne bom skušal nikdar niti direktnim niti indi-rektnim potom delati propagando za komu-nistične ideje.«

— **»Neue Freie Presse« prodana?** Madžar-ski list »Vilage« poroča, da namerava kupiti berlinsko založništvo »Ullstein« nekij ugledni dunajski list. Pogajanja bodo v kratkem za-ključena. Baje gre za »Neue Freie Presse«, ki naj se sprejme v Ulsteinov koncern. Sedanjí glavni urednik Benedikt bo odstopil velik del svojih akcij »Ullsteinverlagu«. Šmer lista se ne izpremeni, tudi redakcijsko osobje ostane isto.

— **Stavka generalov.** Belgijski vojni mini-ster in šef generalnega štaba sta radi kon-fliktu v vprašanju reforme vojske demisijsi-rirala. Ta demisijsa je povzročila v vojaških krogih veliko razburjenje. Trdi se, da bože izstopiti vsled te afere iz belgijske armade nič manj kot 21 generalov. Vsega skupaj šte-je belgijska armada 61 generalov.

— **Izpremembe v zdravniški zbornici.** V imenju zdravniške zbornice v Sloveniji je nanovo vpisan dr. Anton Slivnik, zdravnik v Radovljici. Iz imenika sta izbrisana: dr. Andrej Arnšek, ki je premeščen iz Celja za upravnika vojne bolnice v Mostaru in dr. Leon Travner, ki se je odpovedal zdravniški praksi ter se izselil iz zborničnega območja.

— **Članom češke akademije znanosti** je imenovan naš rojak, znameniti arhitekt Josip Plečnik, profesor na tehnični fakulteti ljub-ljanskega vsučilišča.

— **Iz državne službe.** Računski svetnik pri računovodstvu delegacije finančnega minist-rstva v Ljubljani Andrej Klanšek je imeno-van za namestnika šefa državne borze dela v Mariboru.

— **Iz prosvetne službe.** Prof. Kuno Hočevar je imenovan za ravnatelja III. državne realne gimnazije v Ljubljani.

— **Požar uničil tovarno.** V Sarajevu je po-gorela znana tovarna Rubček. Požar je nastal vsled neprevidnosti nekega sluga, ki je kuril peč. Ko je sluga opazil, da je nastal požar, je izgubil pričetjnost duha. Mesto da bi bil gasil, je jel klicati na pomoč. Ko so prišli ognjegašci, je gorela že vsa tovarna s skladi-šči in stanovanji vred. Tovarna je pogorela do temelja. Škoda se ceni na 600.000 Din ter je pokrita z zavarovalino.

— **Anarhisti — požigalci?** V Bordeaux-u se je pripetilo v zadnjih dneh več velikih požar-ov. Domneva se, da so požigalci španski anarhisti.

— **Nesreča ali slučaj?** V sarajevsko kavarno »Jeruzalem«, ki je priljubljen kraj za se-stanke zaljubljenecv, sta prišla te dni Meho Ufakoviç in znana krasotica Suhreta Bečare-viç. Pedala sta se v »chambre séparée«, da preživita urico ljubezni. On je naročil črno kavo, ona limonado. Ko je prišel končno marker pogledat, če želita še kaj, je prestra-šen odskočil: Gosta sta ležala nepremično drug na drugem na tleh. Samo gospod je še nekoliko dihal. Na odredbo zdravnika so ju prepeljali v bolnico, kjer so spravili Ufakovi-ća s pomočjo umetnega dihanja zopet k za-vesti, dočim se jim to pri Suhreti ni posreči-lo. Suhreta je ob 8. zvečer umrla, ne da bi se bila zavedla. Ufakoviç trdi, da ne ve, kaj se je zgodilo: Suhreta je jela nenadoma drama-tiči, radi česar jo je potresel rekoč: »Zbudi se, saj vendar nisva prišla sem, da bi spala.« V istem trenutku je napadla tudi njega neka čudna slabost in omedlel je. — Dostlej je stvar zagonetna, domneva pa se, da jo bo po-jasnila kemična analiza Suhretine krvi in njenega želodca. Meho je znan kriminalni tip in prav lahko je mogoče, da je povzročil smrt svoje ljubice. Samo na kak način, to je zaenkrat zagonetka.

— **MLada žena umorila svojega starega mo-ža.** V njegovem stanovanju, v neki vasi blizu Semnice so našli te dni 72letnega rentirja Jo-sipa Kuglerja umorjenega. Morilec mu je pre-rezal vrat. Dejanja nujno sumljiva je njegova 35letna žena. Kugler je bil tretjič oženjen. Ženo so zaprli.

— **Svojo staro mater je umoril.** Kmet Milo-slav Milanović iz vasi Majur je umoril svojo staro mater. Udaril jo je z železnim drogom po glavi, da je obležala na mestu mrtva. Po umoru je skušal pobegniti, toda sovaščani so ga prijeli in izročili orožnikom. Milanović je priznal ter izjavil, da je izvršil dejanje zato, da bi bil podedoval znatno premoženje svoje žrte.

— **Bivši ruski kapetan obsojen radi umora na 8 let ječe.** Vasilije Šaškov je bil kapetan v caristični armadi. Boril se je hrabro ter bil pri Cernovicah trikrat ranjen. Pozneje se je boril v Kornilovi, Denjikinovi in Wranglovi armadi zoper boljševiče. Konečno je prišel z Wranglovo armado v Jugoslavijo. Ker ni mogel dobiti boljše službe, se je preživljal sprva kot navaden poljski delavec ter se naučil med tem časom tudi krpiti čevlje. Leta 1918 se je oženil. Ker njegov zaslužek ni zadoščal, da bi bil preživljal sebe in ženo, sta prodala zakonca vse, kar sta prinesla s seboj iz Rusije. Ko jima je denar pošel, ga je žena zapustila. Pozneje je delal pri raznih podjetjih toda vedno le kot navadni pomožni delavec. Od časa do časa je bil brez posla in živel je od krpanja čevljev in od skromnih podpor, ki so mu jih dajali njegovi rojaki. Skratka bil je velik revež in beda ga je prignala končno tako daleč, da je ubil nekega večera na ulici v Titulu s sekiro nekega natakarja, hoteč se po-lastiti gotovine, ki jo je nosil natakar pri se-bi. Ker je opazil, da se bližajo ljudje, je zbe-žal, toda orožniki so ga izsledili in aretovali že naslednje jutro. Te dni je sedel na zatožni klopi. Zagovarjal se je stem, da je ravnal v napol nezavednem stanju, ker je vsled stra-danja telesno in duševno popolnoma propa-del. Tajil je, da bi bil imel namen svojo žrtev umoriti in oropati. Psihijatri so izjavili, da ne odgovarja v polni meri za svoje de-janje. Njegovi živci so vsled prestanih vojnih strapac razkrojeni, vrhu tega ni pred umor-om tri dni nišesar jedel, kar je tudi vplivalo na njegovo duševno stanje. Sodišče je vse to vpoštevalo ter obsodilo Šaškova na 8 let ječe.

— **Skrivnostna smrt beogradskega visoko-šolca.** Pred par dnevi, zvečer ob 10. so čuli pasanti v Krmski ulici v bližini madjarskega poslaništva v Beogradu strel, ki so mu sledili obupni klici na pomoč. Na licu mesta so našli v mlaki krvi mladega človeka s prestre-ljenimi prsi, ki je umrl, predno mu je bilo mogoče pomagati. Policija ga je agnoscirala kot 21letnega visokošolca Nikolo Kolarevića. Če gre za samomor, ali za umor, ni bilo mogo-če ugotoviti, poleg mrtveca je našla polici-ja namreč samo fuferal, samokresa pa ne. Nekateri pasanti trdijo, da so videli, da se je odpeljal z mesta, kjer je ležal Holarević, voz brez luči. Na drugi strani, so našli pri mrtve-cu dnevnik, v katerem toži o nesrečni lju-bezni.

— **S črnim se je hotela zastropiti.** Neka služkinja v Osijeku je hotela radi nesrečne ljubezni zapustiti to dolino solz ter se prese-liti na drugi svet. V ta namen se je pa po-služila prav nenavadnega sredstva: Izpila je stekleničico črnila. Prepeljali so jo v bolnico ter ji izprali želodec. V par dneh bo ozdrav-ljena želodčnega in črevesnega katara, ne-srečno ljubezna je pa, kot zatrjuje, že prebo-lela.

— **Trojni umor v avtomobilu.** Iz Bitolja poročajo: Župan občine Ljubovinska se je pe-ljal te dni v družbi treh oseb v avtomobilu proti Nasanu. Med potjo je ustavil avtomobil neznan moški v obleki macedonskega kmeta. Prosil je, da ga vzamejo v avtomobil. Dovolili so mu, da je sedel poleg soferja. Nenadoma se je neznanec obrnil ter ubil s tremi strelji tri potnike. Ko je hotel oddati četrti strel, mu je samokres odpovedal. Raditega je sko-čil z avtomobila in pobegnil. Vsa polizevo-vanja policije so ostala brez uspeha.

— **Malverzacije v tobačni tovarni v Mosta-ru.** Včeraj se je pričel v Mostaru eden od naj-senzacionalnejših procesov, kar se jih je vr-šilo v povojnem času v tem mestu. Na zatožni klopi sedi Salko Alajbegoviç, ki je obtožen radi številnih malverzacij, ki jih je zagrešil kot uradnik tobačne tovarne. Proces bo tra-jal najbrže kakih 10 dni.

— **Musselinijev kazenski register.** Vsega-mogočni diktator Mussolini ima precej pestro preteklost. V mladih letih je moral oditi v Švicu: V to svrhu je dobil od svoje matere 30 lir. Naselil se je v kantonu Waadt. Ker ni do-bil nobene boljše službe, je vegetiral tam kot pomožni delavec. Slo mu je zelo slabo in mar-šičak dan je šel laačen spat. Bil je vnet anar-hističen agitator. Ker se takrat še ni nikomur sanjalo, kako mogočen gospod bo postal ne-koč, se ga ženevska policija ni prav nič ženi-rala ter ga je dne 15. aprila 1904 zaprla, ker je potvoril svoj potni list. V drugič je pihal ričet leta 1908. Grozil je v svoji vročekrvno-sti nekemu človeku z orožjem. Zato je bil ob-sojen v Forliju na 3 mesece zopora in 120 lir globe. Istega leta je bil obsojen radi udelež-be pri anarhistični demonstraciji na 60 lir globe. Ker globe ni mogel plačati, je moral zopet 10 dni sedeti. Od tedaj je bil radi poli-tičnih deliktov še večkrat zaprt. Dne 14. ok-tobra 1911 se je udeležil anarhistične demon-stracije zoper italijansko vladu radi eksped-icije v Tripolis. Zato se je pokoril nekoliko časa v zaporu. Daljša zaporna kazen pa ga je doletela dne 23. oktobra istega leta in sicer zopet zato, ker je aranžiral neko anarhistično demonstracijo. Pópot so ga pošteno zašli: sedel je 5 mesecev. Ta kazen ga je izpameto-vala: Od tedaj ni zabeležene v njegovem ka-zenskem registru nobene kazni več. Baje se je nekoč izrazil, da obsoja svoje takratne či-ne mnogo ostreje, kot so jih obsojali njegovi takratni sodniki. Dejal je, da bi kaznoval dan-es on kakega takega anarhističnega agita-torja mnogo strožje kot so kaznovali švicar-ski sodniki njega...

— **Kaj dela Edison?** »The great old man«, 79letni iznajditelj Edison rešuje še vedno ne-umorno probleme. Pred kratkim ga je inter-vjuval neki žurnalst, Edison je povedal, da skuša momentano izpopolniti fonograf in elek-trično katerijo. Električni bateriji hoče po-daljšati dosedanje življensko dobo dveh let do desetih let. S tem bi prihranila Amerika letno 100 milijonov dolarjev. Razyen tega skuša že par let konstruirati takozvani »soln-čni stroj«, s pomočjo katerega naj bi se pre-tvarjali solnčni žarki direktno v energijo. Tak stroj bo potreben takrat, ko bodo cene kuriva tako poskočile, da jih ne bo mogoče več z-magovati. Ena od njegovih najbližjih idej je končno takozvana »vlita hiša«. S pomočjo plošč iz vlitga železa, med katere se vlije cement, se postavi v par urah hiša, odgovar-jajoča vsem predpisom higijene in komforta.

Zato iznajdba Edison noče nobenega denarja. Iznajdba naj se smatra za darilo delavstvu vsega sveta. Na vprašanje, katere iznajdbe so za človeštvo najbolj nujne, je odgovoril Edi-son: Človeštvo ne rabi nobenih novih iznajdb vsedollej, da se dvigne splošni intelektualni nivoeu tako visoko, da bo moglo izkoristiti iznajdbe, ki jih imamo.

— **Vsakega pravega planince dolžnost je,** da pohiti 1. februarja na planinski ples, čigar čisti dobiček je namenjen za kritje stroškov Doma na Kravcu. Prihitite vsi, ki vam je obstoj Doma na Kravcu ljub, da ga izdatno podprete in se pri tem pošteno pozabavate.

— **Planinski dom na Mirni gori.** Na zadnja dva poziva Belokranjske podružnice SPD glede vrnitve denarja nabiralnih pol in na-kazila denarja v korist zgradbe Planinskega doma, se je odzvalo zelo malo zbirateljcev. Ker je rok — 15. januar — že potekel in ker mora odbor podružnice razdeliti premije čimpreje, se ponovno prosijo vsi zbiratelji, da vdpošljejo vse zbrane vsote in vrnejo pole vsaj do 10. februarja. Imena zbirateljcev in darovalcev ter nagradnikov se objavijo v časopisih.

— **Samozaložbo publikacij letošnjega vele-sejma v Ljubljani,** ki se vrši od 26. junija do 5. julija, je prevzela ljubljanska tvrdka Yougoslave Express Reclame Company. Pred sejmom bodo izšle štiri številke sejskega Vestnika z zelo zanimivo vsebino, prilikom otvoritve velesejma samega pa oficielni sejski katalog.

— **Usmiljenim srcem!** 100% invalid se obrača v skrajni sili na usmiljena srca s prošnjo za pomoč. Je bolan, brez dela in zaslužka, pri tem pa oče šestih mladoletnih otrok, od katerih je enega povozil avtomobil ter ga tejevo poškodoval. Pokojnine ima 446 dinarjev. Da s temi dohodki ne more preživljati sebe in svoje družine, je umevno. Prosilce sprejme hvaležno vsakršno darilo ali podporo, ki naj se blagoviti poslati na upravo lista pod »Nujna pomoč«.

— **Zahvala.** Za invalida pod »Usmiljenim srcem« nam je poslal neznan dobitnik zopet 100 Din, neznan dobitnica 30 Din, dru-ga pa 10 Din. Invalid se najiskreneje za-hvaljuje.

Ljubljana.

1—**Zvišanje cen mleku.** Z ozirom na objav-ljeno notico v ljubljanskem časopisju Vas uljudno prosimo, da priobčite v svojem listu sledeči odgovor: Mestno tržno nadzorstvo je jemalo pri regulaciji cen življenskih pro-duktoy oziroma potrebnih vedno v poštev njih faktično vrednost, oziraje se pri tem na vse činjenice, ki vplivajo na porast ali pa-dec cen posameznim živilom. Tako se je zgo-di-lo tudi pri mleku. Mleko se je prodajalo pred Božičem po 2.50 do 3 Din za liter. Za časa božičnih praznikov, ko je konzum mleka večji, je pristalo tržno nadzorstvo na povšek od 3 na 3.50 Din za liter le iz razloga, da si je mestno prebivalstvo lahko nabavilo mleko. Kajti sicer bi ga producent v tem času porabil v večji meri zase kot običajno ali pa prodal v najbližji okolici. Le lažja in večja nabava mleka je bila povod za prizna-nje je poviška cene, ne pa produkcija mleka kot taka in njega vrednost. Da je umelo tržno nadzorstvo svojo nalogo popolnoma pravil-no, je razvidno iz dejstva, da je pričelo takoj po novem letu na trgu mleka preostajati ter so ga prodajalci s a m i p o s e b i prodajali celo pod prejšnjo tržno ceno. To se godi še danes. Mlekarsko društvo se moti, če misli, da je dvig cene mleka povzročil tudi dvig-njeja produkcije. Odkod potem samovoljno znižanje cene po producentih samih pod tržno ceno. Vzrok leži v tem, da je mleka dovolj in se ga po tržni ceni ne more vsega prodati. Znano je, da cena krmilu že vedno pada. Odtod izvira tudi obila produkcija mleka in padec njega cene. Notorično je, da niti polovica ljubljanskih mlekaric ni podražila mleka, temveč so to storile večinoma le mle-karne in organizirani mlekarji, ki so svojčas dvignili ceno mleku samovoljno in jo javno pričebili, ne da bi bila cena priznana od pristojne oblasti in ne da bi se jim zdelo vredno priti na ponovni v to določeni sesta-nek. Boj za povšek mleku se vrši le od stran-i organiziranih mlekarjev in mlekar. Te organizacije imajo od zvišanih cen dobiček — in pa okoliški kmet — dočim izvenokoli-ški kmet ničesar ne pridobi, ker skušajo organizirani mlekarji in mlekarne nakupo-vati od njega no čim nižji ceni, da oni sami več profitirajo. Pa še nekaj. Zakaj pa se mleko organiziranih mlekarjev ni vo-dražilo tudi velikim konsumentom in zakaj se ga še danes dobavlia po nižji ceni, kot se sicer zani zahteva?! Kar se tiče cen drugih artiklov kot življenskih potrebnih vrši mest-no tržno nadzorstvo svojo nalogo le v toliko, v kolikor seoa to v njegovo izključno pod-ročje. Specielno glede kontrole mleka pa je mestno tržno nadzorstvo že večkrat obavilo v časopisju, da rusli lahko tudi vsaka stran-ka mleko, o katerem sumi, da je slabo, brez-plačno kemično preiskati. Krivca ovadi urad sodišču. Mleko na trgu ni nič slabše od one-ga v mlekarah in oneca, ki se dovaja na dom. Mleko na trgu se večkrat preizkuša kot drugo. Preizkušnje dokazujejo, da se ga namj-ntovari kot oneca, ki se dovaja na dom. Mleko na trgu je povšeini dobro. Sicer je lahko mogoče, da se tu in tam zalija v vodo ali nesneme, to bi se pa tudi lahko temeljito prenečilo, če bi bile ljubljanske osrednotne same tako energične, da bi vsak tak slučaj brezobzirno razumile. Vsekakor je povšek cene mleku neupravičen. Končno pa bo o tem odločil veliki župan.

1— **Državna borza dela v Ljubljani.** V času od 10. januarja do 16. januarja 1926 je bilo v Državni borzi dela razpisanih 199 prostih mest. 113 oseb je iskalo dela, v 102 slučajih je borza posredovala z uspehom in 13 oseb je odnotovalo. Od 1. do 16. januarja 1926 je bilo skupaj razpisanih 158 mest, 272 oseb je iskalo dela, v 138 slučajih je borza posre-dovala z uspehom in 52 oseb je odnotovalo.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA.
četrtak, 28. januarja 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 bl. 78; Tobačne srečke iz leta 1881 den. 310, bl. 312; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske d. z. banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 200; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 102, zaklj. 102; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 200; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 342, bl. 348; Združene papirne Ljubljane den. 110; Stavbna družba d. d., Ljubljana den. 90, bl. 100; Šušter, tovarna Klobukov d. d., Škofja Loka den. 115, bl. 120.

Blago: Deske, 19 mm, 4 m, večina smreka, monte, fco meja bl. 550; testoni, monte, fco vag. meja bl. 555; hrastovi hlodi, od 30 cm naprej, od 3 m naprej, fco naklad. postaja den. 450; bukovi hlodi, od 25 cm naprej, I, II, 70%, I, fco nakladalna postaja bl. 250; bukova drva, polsuha, fco nakl. post. 3 vag., den. 175,00; hrastovi plohi, neobrobjeni, 80, 90, 120, 130 mm, od 2,50 m naprej, fco vag. meja den. 1050; bukovi plohi, od 40-130 mm, od 2 m naprej, fco vag. meja den. 480; hmelovke, od 6 m naprej, od 6 cm doljnjega premera, zdrave, okleščene, neobletene, po možnosti ravne fco nakladalna postaja, za komad 2 vag., den. 5, bl. 5; pšenica bačka, fco vag. naklad. postaja bl. 302,50; pšenica domača, fco vag. prekmurska postaja bl. 320; koruza, času primerno suha, fco vag. nakladalna postaja 1 vag., den. 117, bl. 117; koruza, času primerno suha, fco Jesenični tranz. za II. bl. 165; koruza, času primerno suha, fco vag. bačka postaja bl. 115; koruza, času primerno suha, fco vag. sremska postaja 3 vag., den. 120, bl. 120; koruza medjimurska, fco vag. medjimurska postaja bl. 175; koruza drobna, fco vag. prekmurska postaja bl. 175; koruza drobna, fco vag. banatska postaja, za III. bl. 140; oves srbski, fco Postojna tranz. bl. 220; ječmen 66/67, par. Ljubljana bl. 235; ajda domača, fco vag. prekmurska postaja bl. 265; rž domača, fco vag. prekmurska postaja bl. 215; proso rumeno, fco vag.

prekmurska postaja bl. 215; otrobi drobnj, pšenični, fco vag. nakladalna postaja bl. 125; ječme, zlatorumene, fco vag. dol. p. den. 250; la Portlandement »Salona«-Tour, fco vag. Solin: v jutavrečah po 50 kg bl. 40; v papirnatih vrečah po 50 kg bl. 45; v sodih po 150, 180, 200 kg bl. 52,50.

BORZE.

Zagreb, 28. januarja. Devize: Newyork, ček 56.32 - 56.92, Pariz 211 - 215, Praga 167.125 - 169.125, Curih 1090.21098.2, ček 1089.9 - 1094.9, Milan izplačilo 274.6 - 276.6, ček 274.6 - 276.6, Bukarešta 24.25 - 25.25, Berlin 1844.4 - 1854.4, Dunaj 794.4 - 804.4.

Curih, 28. januarja. Beograd 9.155, Newyork 518 5-16, London 25.20 7-8, Praga 15.36, Pariz 19.93, Milan 20.90, Bukarešta 2.2635, Dunaj 78.0125, Sofija 3.5625, Berlin 123.44, Budimpešta 0.007265.

DOBAVE.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. februarja t. l. ponudbe za dobavo 3150 m³ presejanega jamskega gramozca. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 19. in 20. februarja t. l. glede dobave drv in premoga za garnizije Skoplje, Bitolj, Prilep, Gostivar, Tetovo, Mavrove hanove, Kilevo, Debar, Ohrid. Dne 20. februarja t. l. pri komandi kosovske divizijske oblasti v Prištini glede dobave drv in premoga. Dne 24. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave steklenega materiala, glede dobave samotne moke in dekstrina, dne 25. februarja t. l. pa glede dobave del signalnih in varnostnih naprav, glede dobave raznega materiala (razna mila, topljen goveji loj, ličilo za kovine, držaji za čopiče in pile, smirkov in steklen papir, kreda, soda, razna olja itd.) ter glede oddaje raznih del pri zgradbi stanovanjskih hiš. Dne 26. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 50 komadov steklenic za plin; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave kotlovnih plošč; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 16.000 kg okroglega bakra, glede dobave 1000 plošč cinkove, 14.500 kg pocinkane železne in 1000 kg bele pločevine. Dne 27. februarja t. l. pri direkciji

državnih železnic v Sarajevu glede dobave vagonskih delov; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave ca 4900 kg raznih odličkov iz specialne litine Martinovega talilniškega plovnega jekla, ter glede dobave jekla za ploščnate rebraste vzmeti. Martinovega in talilniškega plovljenega jekla. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja. Dne 25. februarja t. l. se vrši pri direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertalna licitacija glede prodaje starih tračnic, stare pločevine in starega železa. Predmetni oglaš z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Vzorčni semenj v Gornji Orehovici (Bolgarija). V Gornji Orehovici (Bolgarija) se vršita vsako leto po dva vzorčna semnja. Sposobni vzorčni semenj se vrši letos od 27. marca do 6. aprila, a jesenski od 17. do 27. septembra. Za podrobnejše podatke je pisati upravi.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije. Dne 22. februarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 4 komadov bakrenih plošč za lokomotivne peči, glede dobave 3000 kg raznih kovinskih odličkov (armaturni bron). Dne 23. februarja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave specialnih nožev za čoblačne tovarne, markarnice itd.; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 8000 kg žične mreže. Dne 24. februarja t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave raznih olj (cilinder, strojno, gosta, redka olja); pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave ca. 28.588 kg bakrenih plošč za lokomotivne peči. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono.

MUSSOLINI PAŠA

V Newyorku je imel univerzitetni profesor dr. Elliott predavanje o fašizmu. Slika, ki jo je podal, je bila absolutno realistična.

Osebná svoboda je v Italiji ukinjena. Mussolinijev režim bazira na nasilju, despotizmu in prelivanju krvi, psihološko temelji na osebni ničemurnosti in pohlepu po moči. Isti imperialistični duh, ki je vladal svoječasno v Nemčiji, vlada danes v Italiji.

Kdo pa je pravzaprav Mussolini? »Philadelfia Public Ledger« nas lahko pouči o tem. Ta list je objavil članek, glasom katerega je Mussolinijeva rodbina baje macedonskega pokolenja. »Benito, Hiperitalijan in ultranacionalist sploh ni Italijan,« piše list, »njegovi dedi so doma v Macedoniji, v deželi banditov in komitašev.« Leo Mussolini, madjarski umigrant, je podal, ko je čital omejenjeni članek, natančne podatke o Mussolinijevi genealogiji: Mussolinijev praded je bil neki Mussolini paša, ki je načeloval, dasi Macedonec, v 16. stoletju nekemu turškemu vladarju, pozneje pa padel pri sultanu v nemilost ter pobegnil na Hrvaško. V okraju Modruš pri Reki je postavil svoj glavni kvartir, ki so mu pripadale vasi Mussolin, Mussolinik in Mussolini, ki eksistirajo še danes. Kariera Mussolini paše je bila v glavnem kariera roparskega poglavarja, ki se je boril na strani Avstrijcev zoper Turke in ki je napadel dvakrat tudi Benetke, odkoder se je vrnil z bogatim plenom domov. Se danes so zakopani zakladi na nekem skrivnem mestu. Zalibog pa potomeci ne vedo, kje. Opetovanja raziskavanja Mussolinška niso bila brezuspešna. Pod gotovimi okoliščinami čaka torej Benito Mussolinij še lepa dedščina. Vsi Mussolinijevi potomeci so bili hrabri vojaki in prominentni uradniki ter so igrali v hrvaški kot v avstrijski zgodovini važne vloge. Ob izbruhu svetovne vojne, pred 12 leti, je bil Aleksander Mussolini važna oseba na Ballplatzu na Dunaju. Stari viteški grad Mussolinijev pri Gomeriji blizu jadranske obale stoji še danes; Ancona, provinca, kjer so doma italijanski Mussoliniji, leži ravno nasproti. Pred kakimi 100 leti se je peljal pa eden od potomec Mussolini paše preko morja ter si ustanovil tam novo domovino, Mussolinijev tip kaže še danes vse karakteristične znake Macedonca, tako da ga vsak lahko spozna kot takega. Zato pa tudi ni čuda, da tako hrepeni po Dalmaciji! Razume se, da prepučamo vso odgovornost neumnemu listu, ki je te stvari priobčil. Sicer se pa oglasi močje »Duce« sam ter pojasni zadevo?

(191)

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

»Saj vam tudi ni treba — jaz lahko takoj letam — seveda, najprej moram imeti peruti.«

Adam že računa dalje. Vsaka perut mora imeti tri kvadratne metre površine, toliko pa bo zadostovalo, da bosta peruti dvignili človeško telo v zrak.

»Da, ali zakaj nam govorite šele sedaj o tem, ko nimamo sredstev, da bi si napravili tak aparat?«

Toda popolnoma gotovo še ni vse v Adamovi glavi iz ebenovine; sicer je menil govoriti o tem, kakor stori vsak pameten človek, šele tedaj, ko bo izdelano vse, do zadnje pike. Če se bo sedaj resno bavil s to zadevo, kmalu ne bo nobene zapreke več; meni tudi, da je mogoče napraviti tak aparat tu iz lesenih palic s pomočjo njegovega noža; seveda je treba za delo velike spretnosti, ki jo ima edino mali mož.

»In vezi? Kako jih napravimo?«

Adam je že našel konoplji podobno rastlino; mesto da bi gojili divjo koruzo, bodo rajše negovali konopljo. Adam je s tem hotel le pokazati, da si končno vse pridobe. Uporabili pa bodo lahko tudi germena in če bo treba, bodo naredili tudi žeblje iz lakršnekoli snovi.

»In s čim prevlečemo ogrodje?«

»No no no no no — z z z z z vašo košuljo.«

Potem pa svetuje Adam tudi še drugače: peruti prevlečejo s kožami, ki jih napravijo kot pergament tanke.

Z delom prično takoj. Georg ustrelji več srn in mladih jelenov. Meso posuše, kože ustroje z lastno maščobo, pri čemer jim dobro služi vroč potok. Potem pomega tudi Leonor drgniti mehke kože, da so tanjše in vedno tanjše; Adam pa v tem času reže, pill in vrta s svojim nožem. Pri delu je čudovito spreten; vsi so silno marljivi, delajo od prvega do zadnjega solnčnega žarka, potem tudi še pri svitu svetiljke, ki so si jo napravili. Vsled tega dela zanemarjajo lastne udobnosti, cdrečejo se mnogim rečem, ki bi si jih bili sicer napravili, a vseeno jim gre delo le počasi od rok.

Minejo štirje tedni, a kože še vedno niso dovolj tanke, Adam pa ima le surovo ogrodje, posamezne dele je treba še zvezati — to pa je zopet problem, ki ga je treba šele rešiti.

In kdo pa sploh pravi, da bo s temi perutmi res mogoče letati? Adamova iznajdba je teorija, nič drugega, in kolikokrat je praktična izvedba nemogoča, to ve vsak tehnik. Pokažejo se ovire, ki jih je s številkami nemogoče izračunati.

Potem pa občutijo v tej višini bližajoči se mrzli letni čas. Obleke so vsak dan pomanjkljivejše in naših treh prijateljev ne varuje mraza naravni kožuh.

Večkrat morajo torej prekiniti delo, ki naj jim prinese osvobojenje. Preskrbeti si morajo, kar bodo rabili v mokrem in mrzlem letnem času, to je zlasti gorka obleka.

V tem času napravi Georg iznajdbo, ki je pravoroganje.

Ustrelil je divjačino ob vznjožju gore; v smrtnem boju je zdrknila po pobočju prav dol in leži sedaj v strupeni atmosferi.

Georg spleza kolikor mogoče nazvdol in preudarja, kako bi vseeno še dobil svoj plen. Splezati do ubite živali na tem mestu je nemogoče, še manj mogoče je splezati zopet navzgor, zlasti če bi uporabljal le roke in noge; nihče pa še ni mislil na lestev, ker pač izven gore niso mogli nič delati.

Adam pa je v tem času napravil iz rastlin ovijalk močne in tanke vrvi, ki jih je že mnogokrat preizkušal. Pripomnimo le, da uprabljajo v tropičnih krajih te rastline direktno kot vrvi in pravijo, da so silno trpežne. Ko zidajo v onih krajih hiše, zvežejo oruna z rastlinami ovijalkami; rjavi tesarji so zelo izurjeni v tem delu, bruna in debela so spojena kot z železnimi sponami. Ko čez mnogo let podero staro hišo, razvežejo skrbno ovijalke, jih spravijo in uporabijo še enkrat v enake svrhe. Torej to so prav posebne rastline, njihovi prožnosti ne škoduje prav nič, če so izsušene. Aleksander Humboldt piše celo poglavje o uporabi teh rastlin ovijalk.

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova „Vrtnarska šola“ v Kranju

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 par.

Mlad železniški uradnik

šoli lastnega ognjišča. Išče srčkano družico. Gospodične do 20 let naj se javijo pisмено na upravo lista pod »Srečac«.

Gospodična

išče mesečno sobo s separatnim vhodom. — Ponudbe na upravo pod »Soba«.

Absolventinja

trgovske šole išče mesta kot praktikantinja. — Ponudbe na upravo lista pod: »Praktikantinja«.

DRVA - ČEBIN

Wolfova ulica 1/II. - Telefon 56.

Iščem

svojo mater, Ano Lah, rojeno leta 1877 v Št. Vidu pri Grobeljnu. Okrog 20 let že ne vem nič o njej. Služila je dolgo časa v Gradcu na Gornje Avstrijskem. — Prosim, ako kdo kaj ve o njej, naj to sporoči proti povrnitvi stroškov na upravo »Narodnega Dnevnika«, Ljubljana, Adalf Lah.

Mesečno sobo

išče mlad gospod Dalmatincec, za takoj. Eventualno tudi s hrano in drugo oskrbo. Ponudbe na upravo »Narodnega Dnevnika« pod značko »Solidenc«.

Vstopim

h kakemu večjemu podjetju kot praktikantinja. Absolvirala sem trgovsko šolo ter imam 1 leto pisarniške prakse. — Ponudbe na upravo lista pod »Praktikantinja«.

Gospod v najboljših letih

intelligentnega poklica želi v svrhu eventuelne ženitve znanja z damo od 35 do 45 let. Dama mora imeti službo s prejemki najmanj 1500 Din ali pa premoženje, ki nese toliko obresti ali trgovino ali pa gostilno. Na lepoto se ne gleda. — Ponudbe na upravo lista pod: »Simpatičnac«.

Proda se

ceno Wolfov nemško-slovenski slovar. Oglada se v upravi lista.

Širite in naročajte edini neodvisni list »Narodni Dnevnik!«

Smoking srajce, navadne bele in barvaste, ovratnike

vseh vrst in fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice v raznih barvah za gospode in dame namramnice, toaletne potrebščine, svilene trakove, čipke in vezenino. - Nizke cene. - Velika izbira samo pri

IOSIP PETELINC-U - LJUBLJANA

blizu Presernovega spomenika ob vodi.

VINOCET

tovarne vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Mesto: Ljubljana, Bledova cesta št. 14, II. nadstropje.